

Sygn. akt V Ca 310/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Adam Simoni (spr.)
Sędziowie:	SSO Wojciech Misiuda SSR del. do SO Anna Piskozub
Protokolant:	Tomasz Kluz

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2015r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. B. i W. B.

z udziałem Gminy D.

o ustanowienie służebności przesyłu

oraz sprawy z wniosku W. B.

z udziałem Gminy D.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Dębicy

z dnia 28 stycznia 2015 r., sygn. akt I Ns 169/14

I. oddała apelację,

II. zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawców solidarnie kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Wojciech Misiuda SSO Adam Simoni SSR del. do SO Anna Piskozub

Sygn.akt VCa 310/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 r., Sąd Rejonowy w Dębicy sygn..akt INs 169/14 ;

I. Ustanowił na rzecz uczestnika Gminy D. służebność przesyłu obciążającą działkę nr (...) położoną w N. gmina D. objętą Księgą Wieczystą nr (...) pasem o szerokości po 2 metry obustronnie od osi wodociągu, o powierzchni

168 mkw oznaczonym przez biegłego geodetę W. D. na kopii mapy ewidencji gruntów i kopii mapy zasadniczej stanowiących załączniki do opinii z dnia 24 września 2014 r. liniami przerywanymi w kolorze czerwonym oraz kolorem żółtym, a polegającą na posadowieniu i eksploatacji wodociągu o średnicy 80mm, korzystaniu z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania kontroli, konserwacji, przebudowy, remontów, modernizacji, naprawy, wymiany urządzenia przesyłowego wraz z prawem wejścia i wjazdu, powstrzymywania się przez właściciela nieruchomości obciążonej od działań polegających na zabudowie, nasadzeniach drzew i krzewów w pasie służebności;

II. Zasądził od uczestnika Gminy D. na rzecz wnioskodawcy W. B. kwotę 4 790,17 zł (cztery tysiące siedemset dziewięćdziesiąt złotych i siedemnaście groszy) i na rzecz wnioskodawczyni J. B. kwotę 3 919,23zł (trzy tysiące dziewięćset dziewięćnaście złotych i dwadzieścia trzy grosze) tytułem wynagrodzenia płatną w terminie tygodniowym od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia;

III. Ustanowił na rzecz uczestnika Gminy D. służebność przesyłu obciążającą działkę nr (...) położoną w N. gmina D. objętą Księgą Wieczystą nr (...) pasem o szerokości po 2 metry obustronnie od osi wodociągu, o powierzchni 68 mkw oznaczonym przez biegłego geodetę W. D. na kopii mapy ewidencji gruntów i kopii mapy zasadniczej stanowiących załączniki do opinii z dnia 24 września 2014 r. liniami przerywanymi w kolorze czerwonym oraz kolorem żółtym, a polegającą na posadowieniu i eksploatacji wodociągu o średnicy 80mm, korzystaniu z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania kontroli, konserwacji, przebudowy, remontów, modernizacji, naprawy, wymiany urządzenia przesyłowego wraz z prawem wejścia i wjazdu, powstrzymywania się przez właściciela nieruchomości obciążonej od działań polegających na zabudowie, nasadzeniach drzew i krzewów w pasie służebności;

IV. Zasądził od uczestnika Gminy D. na rzecz wnioskodawcy W. B. kwotę 2 914,29zł (dwa tysiące dziewięćset czternaście złotych i dwadzieścia dziewięć groszy) tytułem wynagrodzenia płatną w terminie tygodniowym od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia;

V. Orzekł, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

U podstaw zaskarżonego przez uczestnika Gminę D. apelacją postanowienia legły ustalenia i wnioski zawarte w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia/ k.213-221/

Z motywów tych wynika, że:

Przedmiotem postępowania jest ustanowienie służebności przesyłu polegającej na utrzymaniu wodociągu i prawie do jego konserwacji i napraw, zlokalizowanego na działkach numer (...) położonych w N., Gmina D.. Działka numer (...) o powierzchni 0,0901 ha, objęta KW numer (...) stanowi współwłasność J. B. w 9/12 częściach i W. B. w 1/20 częściach. Działka numer (...) o powierzchni 0,0903 ha, objęta KW numer (...) stanowi własność W. B..

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- opinia biegłego geodety W. D. z dnia 24 września 2014 r. k. 112-114,

- odpis KW numer (...), k. 49-51,

- odpis KW numer (...), k. 9-11,

- wypisy z rejestru gruntów, k. 12 i k. 51,

- kopia mapy zasadniczej, k. 13 i k. 52.

Teren działek numer (...) położonych w N., Gmina D. nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego. Z dniem 31 grudnia 2002 r. plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy D. utracił swoją ważność. Działka numer (...) jest niezabudowana budynkami, a posiada ogrodzenie. Z kolei działka numer (...) jest zabudowana budynkiem mieszkalnym i ogrodzona.

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- odpis zaświadczenia Urzędu Gminy w D. z dnia 6 grudnia 2012 r., k. 14,
- wypis z planu zagospodarowania przestrzennego Gminy D. z dnia 20 sierpnia 2002 r., k 15,
- protokół z oględzin nieruchomości z dnia 27 maja 2014 r., k. 97,
- protokół z oględzin nieruchomości z dnia 27 maja 2014 r., k. 39.

Przez działkę numer (...) przebiega z północy na południe wodociąg ogólnodostępny o średnicy 80 mm na długości 59 metrów. Szerokość pasa eksploatacyjnego niezbędnego do prawidłowej eksploatacji sieci wodociągowej wynosi po 2 metry w obie strony od osi wodociągu.

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- opinia biegłego geodety W. D. z dnia 24 września r. k.112-114,
- opinia biegłego z zakresu instalacji wodociągowych J. C. z dnia 6 czerwca 2014 r., k. 92-98,
- opinia uzupełniająca biegłego z zakresu instalacji wodociągowych J. C. z dnia 29 października 2014 r., k. 173-174,
- protokół z oględzin nieruchomości z dnia 27 maja 2014 r., k. 97,zł
- protokół z oględzin nieruchomości z dnia 27 maja 2014 r., k. 39.

Wysokość wynagrodzenia z tytułu obciążenia nieruchomości, stanowiącej działkę numer (...), położoną w N., Gmina D. służebnością przesyłu winno wynosić 8.709,40 zł, a z tytułu obciążenia nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) – 2.914,29 zł.

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

Uczestnik Gmina D. jest właścicielem wodociągu o średnicy 80 mm, którym dostarczana jest woda, natomiast zarządcą wodociągów i kanalizacji jest Zakład (...) z siedzibą w B., który jest samorządowym zakładem budżetowym, nie posiadającym osobowości prawnej. Do obowiązków Zakładu (...) z siedzibą w B. należy dostarczanie wody mieszkańcom na terenie Gminy D..

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- opinia biegłego z zakresu instalacji wodociągowych J. C. z dnia 6 czerwca 2014 r., k. 92-98,
- opinia uzupełniająca biegłego z zakresu instalacji wodociągowych J. C. z dnia 29 października 2014 r., k. 173-174.

Wnioskodawcy J. B. i W. B. pismem z dnia 23 sierpnia 2013 r. wezwali uczestnika Gminę D. do zapłaty kwoty 9.000,00 zł odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu oraz zawarcie umowy w przedmiocie ustanowienia na rzecz Gminy D. odpłatnej służebności przesyłu obciążającej działkę numer (...), położoną w N., Gmina D. za wynagrodzeniem w kwocie 6.000,00 z

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- odpis wezwania do zapłaty i zawarcia umowy z dnia 23 sierpnia 2013 r., k. 16,
- odpis uchwały numer XII/187/08 Rady Gminy D. z dnia 25 kwietnia 2008 r., k. 204-205,
- odpis uchwały numer XIV/229/08 Rady Gminy D. z dnia 11 lipca 2008 r., k. 206.

Wnioskodawca W. B. pismem z dnia 23 sierpnia 2013 r. wezwał uczestnika Gminę D. do zapłaty kwoty 4.000,00 zł odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu oraz zawarcie umowy w przedmiocie ustanowienia na rzecz Gminy D. odpłatnej służebności przesyłu obciążającej działkę numer (...), położoną w N., Gmina D. za wynagrodzeniem w kwocie 2.500,00 zł.

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dowody w postaci:

- odpis wezwania do zapłaty i zawarcia umowy z dnia 23 sierpnia 2013 r., k. 55.

Dokonując powyższych ustaleń oparł się Sąd na zgromadzonych w toku postępowania dokumentach. Sąd nie dopatrywał się uchybień w ich treści oraz formie. Dokumenty urzędowe Sąd uznał w całości za autentyczne i wiarygodne. Nie ujawniły się też jakiegokolwiek okoliczności podważające moc dowodową tych dokumentów, które należałoby brać pod uwagę z urzędu. Stąd dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 §1 k.p.c.).

Podzielił Sąd opinię biegłego geodety W. D. wykonaną na użytek niniejszego postępowania na okoliczność identyfikacji nieruchomości, ustalenia stanu prawnego oraz naniesienia na mapie przebiegu wodociągu i pasa eksploatacyjnego, a także innych szczegółów sytuacyjnych. Opinia ta była jasna, logiczna i wyczerpująca. Mogła zatem, jako rzetelna i pełna stanowić oparcie dla Sądu w przedmiotowej sprawie. Jest ona na tyle szczegółowa i rzeczowa, że pozwala Sądowi wyrobić pełny pogląd na problematykę położenia nieruchomości będącej przedmiotem postępowania i jej stanu prawnego. Podstawy opinii zostały szczegółowo i przekonująco wyliczone przez biegłego. Szczegółowy opis nieruchomości został dodatkowo przedstawiony przez biegłego na mapie dołączonej do opinii.

Podstawą ustalenia wynagrodzenia była opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego L. C., którą Sąd uznał za fachową i sporządzoną zgodnie z zasadami wiedzy, którą biegły w swej dziedzinie posiada. Również opinia biegłego z zakresu sieci wodociągowych J. C. była rzeczowa, spójna i Sąd ją w całości podziela. Uzasadnione było stanowisko biegłego co do szerokości pasa służebności po 2 metry bieżące w obie strony od osi wodociągu, gdyż jest to pas niezbędny do eksploatacji sieci wodociągowej, nie tylko poprzez przesyłanie wody, usuwanie awarii ale także wykonywanie remontów, konserwacji, co wiąże się z wykonywaniem odpowiednich wykopów, ich umacnianiem, montażem rurociągów, wykonaniem prób i badań, itp. Wprawdzie dla urządzeń wodno-kanalizacyjnych brak jest normatywnych szerokości pasów eksploatacyjnych, to jednak w ocenie Sądu biorąc pod uwagę prace, które mogą być wykonywane na przedmiotowym wodociągu w tym konieczność użycia sprzętu budowlanego, niezbędny pas służebności to 4 metry.

Po poczynieniu powyższych ustaleń rozważył Sąd Rejonowy, że:

Treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej), w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych – art. 3051 k.c. Oznacza to w praktyce, że gdy urządzenie przesyłowe nie zostało jeszcze wybudowane możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność na grunt obciążony służebnością oraz jego zajęcia w trakcie budowy w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji, w celu posadowienia tam urządzeń o których mowa w art. 49 § 1 k.c., a następnie po ich wybudowaniu podejmowania czynności niezbędnych do utrzymania, konserwacji remontu, modernizacji, dozoru czy usunięcia awarii urządzeń przesyłowych. Służebność przesyłu jest co do zasady służebnością czynną. Na treść tej służebności składa się również obowiązek właściciela nieruchomości obciążonej znoszenia istnienia cudzych urządzeń na gruncie, w tym znoszenia podejmowanych przez przedsiębiorcę czynności w celu ich posadowienia, a następnie ich utrzymania, konserwacji, remontu, dozoru.

W przypadku służebności przesyłu nie występuje pojęcie „nieruchomości władającej”. Nie występuje potrzeba wskazywania i określania w orzeczeniu nieruchomości władającej (tak również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 321/12, LEX numer 1381040, w postanowieniu z dnia 16 lutego 2013 r., V CSK 129/12, LEX numer 1294483). Uprawniona do służebności przesyłu może być również gmina, jeżeli urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne są jej własnością i prowadzi ona działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w

wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków przez wyodrębniony zakład budżetowy (vide: G. Bieniek, Urządzenia przesyłowe..., s. 57, tak też B. Rakoczy, Służebność przesyłu w praktyce.). Należy opowiedzieć się za rozszerzającą wykładnią terminu „przedsiębiorca” wskazując, że zakresem przepisu art. 305⁽¹⁾ k.c. należałoby objąć jednostki samorządu terytorialnego i Skarb Państwa w sytuacji gdy działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych wykonywana jest przez jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej, np. zakład budżetowy.

Dokonując oceny prawnej roszczenia Sąd Rejonowy w Dębicy uznał, iż zachodzą przesłanki ustanowienia służebności przesyłu w oparciu o art. 305¹ k.c., skoro istnieją urządzenia przesyłowe na działkach wnioskodawców, a pomiędzy stronami nie doszło do porozumienia co do wysokości wynagrodzenia.

Szerokość 4 metry pasa służebności i powierzchnia łączna 168 m² na działce numer (...) m² na działce numer (...) dla wodociągu o średnicy 80 mm jest niezbędna dla uczestnika. Szerokość ta została określona w opinii biegłego z zakresu sieci wodociągowych J. C. i jego opinii uzupełniającej, którą Sąd w całości podzielił.

Zgodnie z brzmieniem art. 305¹ k.c. służebność ustanawia się w niezbędnym zakresie.

Pas gruntu o szerokości 4 metrów jest niezbędny do eksploatacji urządzeń przesyłowych, ich remontów i konserwacji.

Służebności przesyłu to służebności czynne, a więc ustanawia się je w zakresie, który jest niezbędny do prawidłowego korzystania z urządzeń przesyłowych. Art. 305¹ k.c. wskazuje, że w ramach takiej służebności przedsiębiorca przesyłowy może korzystać w określonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem urządzeń przesyłowych, a zatem takim który jest niezbędny do eksploatacji gazociągu.

Zauważyć należy, że w przypadku wystąpienia awarii na szerszą skalę, gdy zachodzić będzie konieczność na czas jej usuwania zajęcia większej części nieruchomości i dojdzie do wyrządzenia szkód z tym związanych wnioskodawcy będzie przysługiwało roszczenie o odszkodowanie na zasadach ogólnych w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego.

Ustawodawca nie określił przesłanek w art. 305² k.c., którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia. Przesłanki te zostały wypracowane przez orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Przy określaniu jego wysokości należy brać pod uwagę między innymi wpływ na ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości przez właściciela, uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości w następstwie posadowienia na niej i eksploatacji urządzeń przesyłowych, ograniczenie zamierzeń inwestycyjnych właściciela, sposób wykorzystywania pozostałej części nieruchomości przez właściciela oraz rozwój gospodarczy terenów położonych w sąsiedztwie (por. postanowienie SN z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, LEX numer 1212828, wyrok SN z dnia 15 września 2011 r., II CSK 681/10, LEX numer 1043999, postanowienie SN z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, LEX numer 1211144). Doznany przez właściciela nieruchomości uszczerbek majątkowy związany z funkcjonowaniem służebności musi być wzięty pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego wynagrodzenia” (por. postanowienie SN z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, LEX numer 1227856). Pojęcie wynagrodzenia jest szersze niż pojęcie odszkodowania i w przypadku powstania szkody fakt ten musi być uwzględniony przy określeniu wysokości wynagrodzenia. Jeżeli właściciel powołuje się na negatywne dla niego zmiany będące następstwem obciążenia jego nieruchomości bądź wywołujące uszczerbek majątkowy to jego obciąża ciężar dowodu – art. 6 k.c. (tak również SN w postanowieniu z dnia 8 maja 2000 r., V CKN 43/00, OSNC 2000/11/2006).

W rozpoznawanej sprawie wysokość wynagrodzenia wyliczona przez biegłego sądowego rzeczoznawcę majątkowego nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zauważa, że dla terenu na którym znajdują się działki wnioskodawców brak jest planu zagospodarowania przestrzennego, co wynika z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego. Sporządzono jednakże studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy D., zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy w D. numer (...)z dnia 10 marca 1998r., które lokalizuje przedmiotowe nieruchomości stanowiące działki numer (...) w obszarze rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zdaniem Sądu Rejonowego, uzasadnione było zasądzenie wynagrodzenia w kwocie 8.709,40 zł z działki numer (...), w kwocie 2.914,29 zł z działki numer (...), gdyż kwoty te obejmuje zarówno wynagrodzenie za sam fakt posadowienia urządzenia przesyłowego na nieruchomości oraz fakt obniżenia wartości nieruchomości na skutek lokalizacji urządzenia. Ponieważ działka numer (...) jest współwłasnością J. B. w 9/20 częściach, a W. B. w 11/20 częściach wynagrodzenie w kwocie 8.709,40 zł zostało podzielone dla współwłaścicieli odpowiednio do ich udziałów we współwłasności, tj. dla J. B. kwota 3.919,23 zł, dla W. B. kwota 4.790,17 zł.

W postępowaniu nieprocesowym zasadą jest, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Dopiero w przypadku gdy uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub interesy ich są sprzeczne, Sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Sąd Rejonowy w oparciu o normę z art. 520 § 1 k.p.c. orzekł, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, uwzględniając w tym względzie wnioski wnioskodawców dotyczące kosztów sądowych zawarte we wnioskach o ustanowienie służebności przesyłu.

Wnosząc apelację od powyższego postanowienia/ k228-232/ uczestnik Gmina D. zaskarżył ją w pkt I, II, III, IV wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku i zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, a w przypadku nie uwzględnienia wniosków apelacji o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy na okoliczność ustalenia szerokości pasa służebności przesyłu na działkach (...) a następnie zmianę pkt I, II, III i IV zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie szerokości pasa służebności oraz wysokości wynagrodzenia stosownie do wyliczeń biegłego rzeczoznawcy, obciążenie stron kosztami lub rozdzielenie kosztów postępowania przed Sądem II instancji stosownie do wyniku sprawy, ewentualnie uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Zarzuty apelacji dotyczyły,

- 1) naruszenia przepisu art.305¹ kc poprzez ustanowienie służebności na rzecz Gminy D. w sytuacji, gdy norma prawna przewiduje ustanowienie służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy,
- 2) naruszenia art. 379 kpc poprzez brak zawiadomienia przedsiębiorcy – Zakładu (...) w B. o toczącym się postępowaniu, co pozbawiło go możliwości obrony swoich praw,
- 3) naruszenia art. 5 kc w zw. z art. 305² §2 kc poprzez obciążenie w niezgodnym z zasadą ekwiwalentności świadczeń oraz z zasadami współzycia społecznego i dobrymi obyczajami obowiązkiem wynagrodzenia za obecność infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb wnioskodawcy,
- 4) naruszenia art. 233 §1 kpc poprzez przyjęcie, że w opinii biegłego J. C. bez zastrzeżeń jako podstawy do ustanowienia służebności przesyłu i nieuwzględnienie w tym zakresie zastrzeżeń i wniosków uczestnika,
- 5) naruszenia art. 286 kpc poprzez jego pominięcie w zakresie opinii biegłego z zakresu budowy i eksploatacji sieci

W odpowiedzi na apelację (k. 245-247) wnioskodawcy wnosili o jej oddalenie oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja uczestnika jest nieuzasadniona, skoro zaskarżone postanowienie jest zgodne z prawem i trafne w odniesieniu do okoliczności faktycznych sprawy. Ustalenia faktyczne i przyjętą podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy w pełni aprobuje i przyjmuje za własne. Nie zachodzą podnoszone w apelacji zarzuty.

Zarzut uczestnika, że ustanowiono służebność przesyłu na rzecz niewłaściwego podmiotu jest bezzasadny. W ocenie uczestnika służebność przesyłu można ustanowić jedynie na rzecz przedsiębiorcy. Wbrew twierdzeniom uczestnika służebność przesyłu mogła być ustanowiona w konkretnym przypadku wyłącznie na rzecz Gminy D., jako że samorządowy zakład budżetowy – Zakład (...) w B. nie posiada osobowości prawnej. W takiej sytuacji służebność przesyłu nie może być ustanowiona na rzecz zakładu budżetowego będącego jednostką organizacyjną gminy, a jedynie na rzecz podmiotu posiadającego osobowość prawną, tj. gminy. Trafnie Sąd Rejonowy przyjął, że uprawniona do służebności przesyłu jest gmina, skoro urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne są jej własnością i prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrywania w wodę lub zbiorowego odprowadzenia ścieków poprzez wyodrębniony zakład budżetowy. Powołując się na poglądy doktryny, m.in. na publikację G. B. „Urządzenia przesyłowe” czy też B. R. „Służebność przesyłu w praktyce” trafnie argumentuje Sąd I instancji, że zakresem przepisu art. 305¹ kc można objąć jednostki samorządu terytorialnego i Skarb Państwa w sytuacji, gdy działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych wykonywana jest przez jednostkę nieposiadającą osobowości prawnej, jak to ma miejsce w konkretnym przypadku. W związku z tym Gmina D. jako jednostka samorządu terytorialnego mogła być uznana za przedsiębiorcę przesyłowego w rozumieniu art. 305¹ kc wobec czego zarzut ustanowienia służebności na rzecz niewłaściwego podmiotu zgłoszony przez apelującego uznać należało za bezzasadny. W konsekwencji nie doszło do naruszenia jak to twierdzi apelujący art. 379 kpc, albowiem nie było obowiązkiem Sądu zawiadomienie Zakładu (...) w B. o toczącym się postępowaniu.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 5 kc w związku z art.305² §2 kc albowiem Sąd Rejonowy w stopniu wystarczającym odniósł się do interpretacji tego przepisu, którego treść wskazuje na odpłatność ustanowionej służebności przesyłu. Ustanowienie takiej służebności winno być połączone z przyznaniem właścicielowi nieruchomości odpowiedniego wynagrodzenia. Przy czym za odpowiednie wynagrodzenie może być uznane takie, które będzie stanowić ekwiwalent wszystkich korzyści jakich właściciel nieruchomości zostanie pozbawiony w związku z jej obciążeniem, z tym zastrzeżeniem, że nie może ono przewyższać wartości nieruchomości (tak SN w postanowieniu z dnia 27.02.2013, sygn. akt IV CK 440/12). W związku z powyższym zarzut uczestnika, że Sąd Rejonowy przyznając wynagrodzenie wnioskodawcom za ustanowienie takiej służebności naruszył art. 5 kc, jest całkowicie bezzasadny.

Nie nastąpiło także naruszenie art. 233 §1 kpc, który eksponuje uczestnik w apelacji. Sąd Rejonowy w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu budowy i eksploatacji sieci wodociągowych J. C. ustalił jaka jest konieczna szerokość pasów eksploatacyjnych dla urządzeń wodnokanalizacyjnych i wyjaśnienia swoje zamieścił w opinii uzupełniającej z dnia 29.10.2014 r. w związku ze zgłoszonymi zarzutami przez uczestnika. Brak jest podstaw do kwestionowania wyliczeń dokonanych w opinii biegłego J. C., jako że biegły wykorzystując swoją wiedzę specjalistyczną wskazał na jakiej szerokości gruntu jego właściciele doznają ograniczeń w prawidłowym z niego korzystaniu. Kwestionując opinię biegłego uczestnik nie zgłosił wniosku o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii przed Sądem I instancji. Oznacza to, że Sąd I instancji dysponując takim materiałem dowodowym ocenił go w sposób wszechstronny i wyczerpujący, a zatem nie doszło do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Przepis art. 233 § 1 kpc statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Swobodna ocena dowodów jest ograniczona przepisami prawa procesowego, zasadami doświadczenia życiowego i regułami logicznego wiązania faktów ujawnionych w toku prowadzonego postępowania dowodowego. Zarzut obrazy tegoż przepisu prawa procesowego można sformułować skutecznie tylko wówczas, gdy sąd oceniając wiarygodność oraz moc przeprowadzonych dowodów naruszy reguły logicznego myślenia, wadliwie kojarzy fakty, wyprowadza wnioski niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, Lex nr 172176, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, Lex nr 151522). Skuteczne postawienie takiego zarzutu nie może natomiast polegać na powołaniu się jedynie na przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Skarżący może, posługując się wyłącznie argumentami juredyicznymi, wykazywać, że sąd naruszył ustanowione w tym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, w sposób mogący mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Podnieść należy, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logiczne poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) .

W apelacji skarżący nie wykazał, aby z uchybieniem któregokolwiek z wyżej wskazanych kryteriów doszło do oceny dowodów z naruszeniem art. 233§1 kpc. Sąd Rejonowy dokonał bowiem prawidłowych ustaleń faktycznych, znajdujących oparcie w wynikach przeprowadzonego postępowania dowodowego, a dokonana przez ten Sąd ocena dowodów nie przekracza granic swobodnej oceny wskazanych w art. 233 § 1 k.p.c.

Kolejny zarzut naruszenia art. 286 kpc także należało uznać za bezzasadny. W związku ze zgłoszonymi zarzutami do opinii biegłego J. C., biegły opracował na polecenie Sadu opinię uzupełniającą z dnia 29.10.2014 r., w której wyjaśnił sporne kwestie dotyczące szerokości pasów eksploatacyjnych.

Za bezzasadny należało także uznać wniosek o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy na okoliczność ustalenia szerokości pasa służebności przesyłu. Skoro uczestnik w toku postępowania przed Sądem I instancji nie wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, zatem taki wniosek zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy uznał za spóźniony, jako że zgodnie z art. 368 §1 pkt 4 kpc skarżący nie wykazał, że nie było możliwe przeprowadzenie określonych dowodów przed Sądem I instancji, czy też że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

Z tych motywów apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia treść art. 520 §2 kpc.